Սակայն անոնցմէ ոմանք ալ նոր յայտնութիւններ կ'ունենային և ապագան կը գուշակէին։ Ցաճախ մարդոց սիրտերուն գաղտնիքը կը կարդային։ Ասոնց խօսքին ալ յաճախ զուգընթաց էր այնպիսի հզօր ներշնչում մը որ երբեմն ենթական կը զարթնեցնէր հոգեզմայլումի եւ յափշտակումի վիճակի մէջ. այսուհանդերձ ասոնք չէին կորսընցներ իրենց գիտակցութիւնը, և անձին հակակշռումը, վասն զի ըստ Պօղոս Առաքեալի հաւատամքին՝ կրնային իրարու հնազանդիլ. այսինքն երբ հաւաքոյթի մը մէջ մարգարէ մը խօսելու ատեն, յանկարծ ուրիշ մը նոր յայտնութիւն կը ստանար ու կ'ելլէր զայն աւանդելու, անմիջապէս նախորդը պէտք էր լռեր։ Այս չէր սակայն պարագան «լեզուախօսութեան» ատեն։

Ի սկզբան մարգարէները առ հասարակ մնայուն քարոզիչներ էին, քրիստոնէական որոշ համայնքի մը մէջ. սակայն Առաքելոց լուսաշող արեւներու հետզհետէ չիջումով այս նո՛ր աստղերը սկսան շրջան ընել քրիստոնէական երկնակամարին վրայ։ Ասոնցմէ ոմանք ալ Առաքելոց նման շրջուն քարոզիչներ դարձան։

Մարգարէից պաշտօնը, ըստ երևոյթին, սահմանափակուած էր միայն հաւատացեալոց մէջ. հեթանոսներու մէջ գործելու կամ աւետարանի լոյսը հեթանոսներու տանելու պաշտօնը, իբրեւ հոգւոյն մէկ այլ շնորհք՝ Առաքեալներուն հետ զուգընթացաբար՝ վերապահուած էր «Աւետարանիչ»ներու։

Մարգարէութիւնը իրեն յատուկ յատկանիշերով կը զանազանուէր խօսելու միւս երկու շնորհներէն — վարդապետութենէն և լեզուախօսութենէն։ Առաջինէն կը զանազանուէր ան իր ինքնաբուղխ և ներշնչեալ հանգամանքով, իր թարմութեամբը և ուժգնութեամբը։ Իսկ լեզուախօսութենէն — վերոյիշեալ հանգամանքներով նոյն ըլլալով հանդերձ — իր հասկնալիութեամբը։ Իր գլխաւոր նպատակն էր, ինչպէս ակնարկեցինք, համոզել, սորվեցնել, խրատել, մէկ խօսքով՝ շինել. հանգամանքներ՝ որոնք անհրաժեշտաբար կը պահանջեն որ այսպիսի շնորհ մը ըմբռնելի ըլլայ ունկընդիրներուն։ Թէեւ յաճախ մարգարէից ներշնչեալ խօսքն ալ, լեզուախօսութեան պէս, իր մէջ կ'ունենար գերբնականն և անդենականի չունչ մը, այսուհանդերձ ըստ ամենայնի հասկնալի էր ան, թէ՛ ըսողին և թէ՛ լսողին համար։ Ու խօսելու ա՛յս կերպը ամենէն աւելի շինիչ է. ներշնչեալ՝ բայց հասկնալի. վերէն եկած՝ բայց մարդոց սիրտերուն դացող։

ՇՆՈՐՀՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

(Շարունակելի)

ՋՈՒԳԱԿԱՑԻՈՒ

ԼԵԶՈՒԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԵԱՆ

«Ով որ լեզուախօսութիւն կ'ընէ, մարդոց հետ չէ որ կը խօսի՝ այլ Աստուծոյ հետ, որովհետեւ ոչ ոք կը հասկընայ ինչ որ կ'ըսէ, վասն զի Հոգիէն թելադրուած անըմբռնելի խորհուրդներ կը խօսի։ Իսկ ան որ կը մարգարէանայ, մարդոց է որ կը խօսի եւ իր խօսքը շինիչ, մխիթարիչ եւ սփոփարար արդիւնք կուտայ։— Ով որ լեզուախօսութիւն կ'ընէ իր անձը միայն կը շինէ, իսկ ով որ կը մարգարէանայ՝ եկեղեցին կը շինէ։— Կ'ուզեմ որ ամենքդ ալ լեզուախօսութիւն ընէք. բայց աւելի կը փափաքիմ որ մարգարէանաք։— Որովհետեւ աւելի շինիչ է մարգարէութիւնը քան լեզուախօսութիւնը։ Բայց եղբայրներ, եթէ գամ ձեզի լեզուներ խօսելով, ի՞նչ օգտակարութիւն կրնամ ունենալ. եթէ սակայն խօսիմ ձեզի յայտնութիւններով, գիտութեամբ, մարգարէութեամբ կամ ուսուցմամբ՝ այն ատեն օգտակար կրնամ ըլլալ։ Միայն լեզուախօսութեամբ՝ պիտի նմանիմ անկենդան երաժշտական գործիքներու որոնք անիմաստ ձայներ կը հանեն...։ Եթէ աղօթեմ լեզուախօսութեամբ՝ հոգիս միայն կ'աղօթէ, այլ միտքս անպտուղ կը մնայ։ Ադ աւելի ադէկ չէ՞ որ աղօթեմ թէ՛ հոգիով եւ թէ՛ միտքով, Աստուծոյ փառաբանութիւն երգեմ թէ՛ հոգիով եւ թէ՛ միտքով։ Եթէ միայն հոգիով փառաբանութիւն երգես Աստուծոյ, հոգի կեցող ցգէջ ի՞նչպէս քու փառաբանութենդդ «Ամէն» պիտի ըսէ, որովհետեւ բանդդ չի հասկնար։— Կրնայ ըլլալ որ դուն ադէկ փառաբանութիւն կ'ընես բայց ընկերդ չի շինուիր։— Փառք Աստուծոյ, ձեր ամենքէն ալ աւելի լաւ լեզուախօսութիւն կրնամ ընել. բայց կը նախընտրեմ եկեղեցիին մէջ հասկնալի հինգ խօսք ըսել քան տաս խօսք՝ լեզուախօսութեամբ։ Ուրեմն լեզուախօսութիւնը նշան մըն է ոչ թէ հաւատացեալներուն՝ այլ անհաւատներուն. իսկ մարգարէութիւնը՝ ոչ թէ անհաւատներուն՝ այլ հաւատացեալներուն։— Եթէ եկեղեցիին մէջ հաւաքուիք, եւ ամենքդ ալ սկսիք լեզուախօսութիւն ընել, եւ յանկարծ ներս մտնէ ցգէս մը կամ անհաւատ մը չը՞սէր թէ ասանք խենդեցեր եք։ Իսկ եթէ ամենքդ ալ մի առ մի մարգարէանաք եւ ներս մտնէ անհաւատ մը կամ ցգէս մը, կը յանդիմանուի ամենքէդ եւ կը քննուի ու անոր սրտին գաղտնիքները երեւան կ'ելլեն եւ երեսի վրայ իյնալով կ'երկրպագէ եւ կը խոստովանի թէ արդարեւ Աստուած ձեր մէջն է»։

(Ա. Կորնթ. ԺԴ. 2-25)